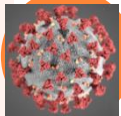
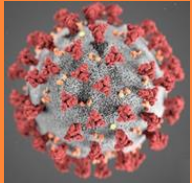
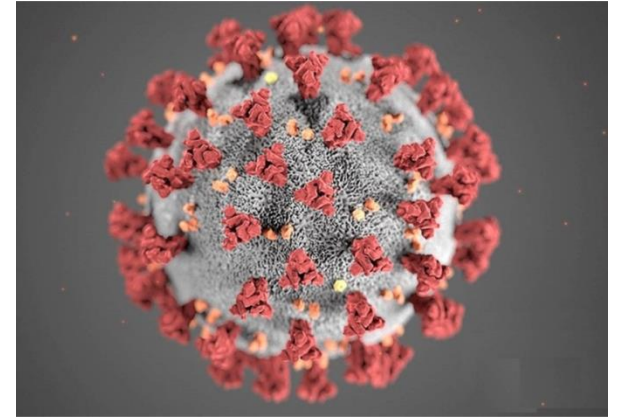

COVID-19 ΚΑΙ ΝΟΣΟΣ ALZHEIMER

Ελισσάβετ Καπάκη

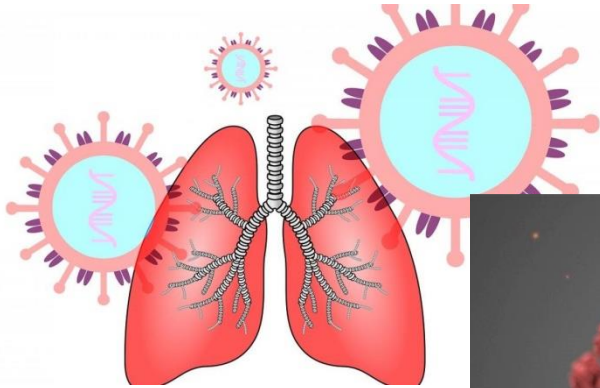
Καθηγήτρια Νευρολογίας ΕΚΠΑ

Α' Νευρολογική Κλινική Παν/μίου Αθηνών

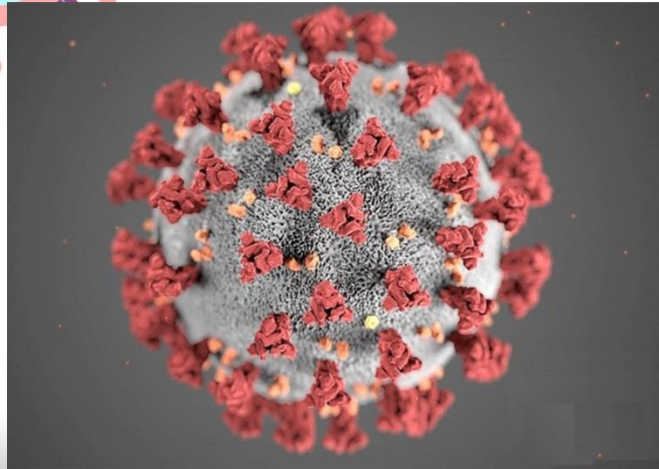
Αιγινήτειο Νοσοκομείο

SARS-CoV-2 ΚΑΙ COVID-19

Πολυσυστηματική

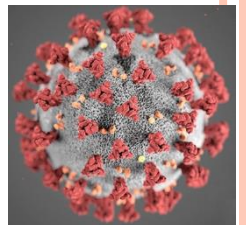

νόσος

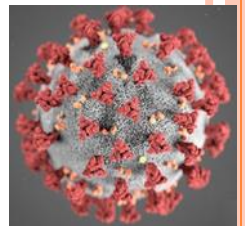
ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΓΙΑ ΔΥΣΜΕΝΗ ΠΡΟΓΝΩΣΗ

- Μεγάλη ηλικία
- Άρρεν φύλλο
- Κάπνισμα
- Συννοσηρότητες
 - υπέρταση
 - σακχαρώδης διαβήτης
 - στεφανιαία νόσος
 - ΧΑΠ κ.α.

ΝΟΣΟΣ ALZHEIMER ΚΑΙ COVID-19

- Η νόσος Alzheimer και άλλα ανοϊκά σύνδρομα είναι νοσήματα που σχετίζονται με την ηλικία
- Αν και αυτά καθ' αυτά πιθανότατα δεν αυξάνουν τον κίνδυνο για προσβολή του αναπνευστικού συστήματος από τον SARS-CoV-2, εντούτοις, οι ασθενείς με άνοια σε οποιοδήποτε στάδιο αντιμετωπίζουν μεγαλύτερα προβλήματα από τον λοιπό πληθυσμό

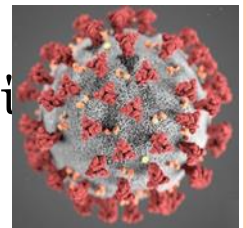
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

- Μπορεί να ξεχνούν να πλύνουν τα χέρια τους
- Δυσκολεύονται στην κατανόηση και εφαρμογή των συνιστώμενων προφυλάξεων για την πρόληψη της νόσου, όπως να φορούν μάσκα ή να τηρούν αποστάσεις.
- Προσαρμόζονται δυσκολότερα σε συνεχώς μεταβαλλόμενους περιορισμούς και οι οδηγίες που επιβάλλονται.
- Μεγάλη επιβάρυνση και στους περιθάλποντες, είτε αυτοί είναι άτομα του συγγενικού περιβάλλοντος, είτε επαγγελματίες υγείας.

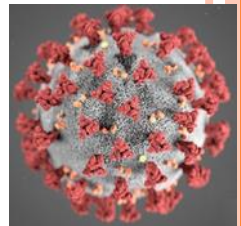
ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

- Οι ασθενείς με νόσο Alzheimer είναι γνωστό ότι εμφανίζουν διαταραχές της συμπεριφοράς, ιδιαίτερα σε προχωρημένα στάδια, οι οποίες είτε θα αναδυθούν ευκολότερα, είτε θα επιταθούν.
- Η απομόνωση, η μειωμένη δυνατότητα επικοινωνίας με τους οικείους, η αδυναμία εξόδου από το σπίτι και όλες οι αλλαγές της καθημερινής ρουτίνας μπορεί να προκαλέσουν άγχος, εκνευρισμό, ευερεθιστότητα και σωματική δυσφορία στα άτομα με άνοια.
- Στα πιο προχωρημένα στάδια, συμπτώματα όπως η άσκοπη κινητικότητα, το παραλήρημα και οι ψευδαισθήσεις μπορεί να αναδυθούν ή να επιδεινωθούν.

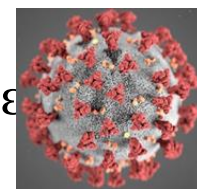
ΕΠΙΔΕΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΟΙΑΣ ΑΠΟ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ

- Λοιμώξεις από τον ιό της γρίπη και άλλους ιούς είναι γνωστό ότι μπορεί να επιδεινώσουν την προϋπάρχουσα νοητική έκπτωση που σχετίζεται με την άνοια.
- Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση του κορωνοϊού, ενώ έχει παρατηρηθεί ότι η προσβολή αυτή πολλές φορές εκδηλώνεται άτυπα και αργεί να γίνει αντιληπτή με αποτέλεσμα να καθυστερεί η διάγνωση, με προφανείς συνέπειες ιδιαίτερα για κλειστές δομές, όπως οι οίκοι ευγηρίας.

ΣΥΓΧΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ (DELIRIUM)

- Υπάρχουν σαφείς αναφορές ότι η κλινική εκδήλωση της COVID-19 σε άτομα με άνοια μπορεί να είναι άτυπη, επηρεάζοντας την πρόωμη διάγνωση, την καθυστέρηση της αντιμετώπισης και τη λήψη μέτρων προστασίας.
- Η(οξεία) συγχυτική κατάσταση (delirium) αναγνωρίζεται ως άτυπη εκδήλωση COVID-19, πριν ακόμα εμφανιστούν πυρετός και βήχας.
- Ο υπότυπος με υποκινητικότητα (hypoactivity) είναι συχνότερος από εκείνον με υπερκινητικότητα (hyperactivity) και είναι εκείνος ο οποίος πιο συχνά παραβλέπεται ή δεν αξιολογείται αναλόγως
- Ο υπότυπος αυτός επίσης συνδέεται με αυξημένη θνητότητα σε μονάδες αυξημένης φροντίδας

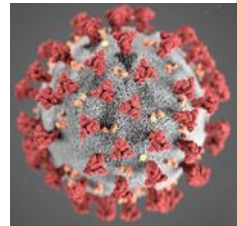
ΣΟΒΑΡΗ COVID-19 ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΑ

- Μελέτες πλέον δείχνουν ότι οι άνθρωποι με άνοια έχουν υψηλότερο κίνδυνο για σοβαρή Covid-19, η προέρχεται από
 - την προχωρημένη ηλικία
 - τις συνέπειες της άνοιας
 - την πιθανότερη έκθεση στον κορωνοϊό, ιδιαίτερα σε στους οίκους ευγηρίας.
- Η σοβαρή Covid-19 συνδέεται με αυξημένη θνητότητα

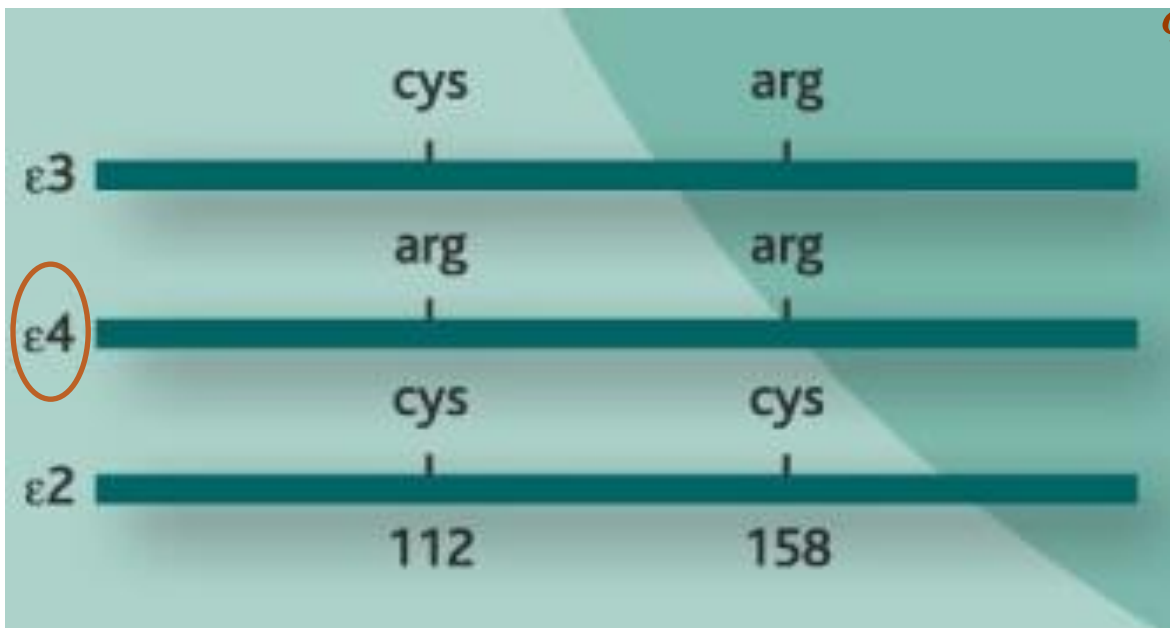

ΓΕΝΕΤΙΚΗ, Ν. ALZHEIMER, COVID-19

- Η σοβαρότερη νόσος CoVID-19 και η μεγαλύτερη θνητότητα στους ασθενείς με νόσο Alzheimer, οφείλεται επίσης και σε υποκείμενη γενετική αιτία, που εξηγεί τόσο τον κίνδυνο για άνοια όσο και για σοβαρή Covid-19.

ΠΡΟΔΙΑΘΕΣΙΚΑ ΓΟΝΙΔΙΑ ΠΟΛΥΜΟΡΦΙΣΜΟΙ ΑΡΟ-Ε ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ ΑΛΛΗΛΩΝ

Φυσιολογικοί v. Alzheimer

76%

58%

16%

>40%

8%

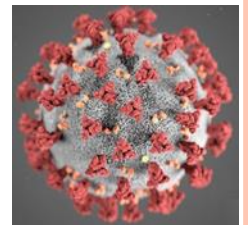
2%

APOE ε4 ΚΑΙ COVID-19

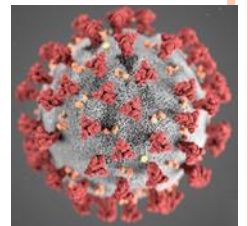
- Δύο αντίγραφα *ε4* του γονιδίου της *APOE* που συνεισφέρουν μεγαλύτερο κίνδυνο για νόσο Alzheimer, διπλασιάζουν τον κίνδυνο για σοβαρά συμπτώματα COVID-19 ως αποτέλεσμα λοίμωξης από τον SARS-CoV-2, σύμφωνα με την μελέτη

Kuo et al 2020 The Journals of Gerontology:

Η COVID-19 ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΓΙΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΚΠΤΩΣΗ ΣΕ ΥΓΙΕΙΣ

- Η COVID-19 προκαλεί μαζική απελευθέρωση φλεγμονωδών μορίων στον εγκέφαλο με αντίκτυπο στη μνήμη και τη νόηση
- Ακόμη και η χρόνια ήπια φλεγμονή, αναγνωρίζονται πλέον ως παράγοντες κινδύνου για άνοια και νοητική έκπτωση κατά τη γήρανση.
- Μακροχρόνιες αλλαγές στον εγκέφαλο μετά από νόσο (καρδιακά νοσήματα) συνδέονται με αυξημένο κίνδυνο νοητικής έκπτωσης που σχετίζεται με την ηλικία και την νόσο Alzheimer

ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΜΕ ΑΝΟΙΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΕΥΑΛΩΤΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

- Οι ασθενείς με άνοια είναι ένας ιδιαίτερα «κλινικά ευάλωτος» πληθυσμός
- Είναι χρέος όλων μας με κάθε τρόπο να τον προστατεύουμε, καθώς και να παρέχουμε βοήθεια στα άτομα που τους φροντίζουν.

COVID-19 AND ALZHEIMER'S FREE

